

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΜΕΙΖΩΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 7 Δεκεμβρίου 2016, με την εξής σύνθεση : Ιωάννης Σαρμάς, Προεδρεύων Αντιπρόεδρος, Χρυσούλα Καραμαδούκη, Άννα Λιγωμένου και Αγγελική Μαυρουδή, Αντιπρόεδροι, Μαρία Αθανασοπούλου, Σταμάτιος Πουλής, Αγγελική Μυλωνά, Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δημήτριος Τσακανίκας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Ευαγγελία Σεραφή και Ειρήνη Κατσικέρη, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Δέσποινα Τζούμα, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Αργυρώ Μαυρομμάτη και Κωνσταντίνος Κρέπης, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Μιχαήλ Ζυμής.

Για να δικάσει την από 25 Απριλίου 2014 (αριθμ. κατάθ. .../28-4-2014) για αναίρεση της 5016/2013 αποφάσεως του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αίτηση του του , κατοίκου (Δ.Κ..... , Τ.Κ.), ο οποίος εμφανίσθηκε στο ακροατήριο του Δικαστηρίου,

κ α τ ά του Δήμου ..., νομίμως εκπροσωπούμενου, ο οποίος παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Γεωργίου Μπάλια (Δ.Σ.Π. 2147) και

κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου.

Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου έγινε εν μέρει δεκτή η έφεση του ήδη αναιρεσειόντος κατά της/31.5.2010 απόφασης των Οικονομικών Επιθεωρητών της Οικονομικής Επιθεώρησης και περιορίσθηκε το ποσό του καταλογισμού στο ύψος των 2.519 ευρώ, χωρίς την επιβολή προσαυξήσεων.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αιτήσεως.

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Δήμου Αριστοτέλη, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αιτήσεως και

Τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος, με την από 7.12.2016 Γνώμη, πρότεινε την απόρριψη της αιτήσεως αναίρεσεως.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τη Σύμβουλο Θεολογία Γναρδέλλη, που είχε κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981).

**Άκουσε την εισήγηση του Συμβούλου Σταματίου Πουλή και
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά το νόμο**

1. Η υπό κρίση αίτηση για αναίρεση της 5016/2013 οριστικής αποφάσεως του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για τη συζήτηση της οποίας καταβλήθηκε το προσήκον παράβολο (σχ. Σειράς Θ' διπλότυπο είσπραξης παραβόλου τύπου Α' του Ελληνικού Δημοσίου), έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει νομοτύπως, δοθέντος ότι το οικείο δικόγραφο υπογράφεται από το δικηγόρο) και ο εμφανισθείς στο ακροατήριο αναιρεσείων ενέκρινε τις διαδικαστικές ενέργειες του ως άνω δικηγόρου (σχ. άρθ. 16, όπως συμπληρώθηκε με το άρθ. 73 παρ. 2 του ν. 4055/2012, 17 και 21 του π.δ. 1225/1981). Επομένως, αφού τηρήθηκε η νόμιμη προδικασία, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να ερευνηθεί κατά το βάσιμο των λόγων αυτής.

2. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έγινε εν μέρει δεκτή η έφεση του ήδη αναιρεσειόντος κατά της /31.5.2010 καταλογιστικής απόφασης των Οικονομικών Επιθεωρητών της Οικονομικής Επιθεώρησης , δυνάμει της οποίας είχε καταλογισθεί με ποσό των 43.254,85 ευρώ, το οποίο αντιστοιχούσε σε έλλειμμα 25.187,67 ευρώ, πλέον προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής ύψους 18.067,18 ευρώ. Το ανωτέρω ποσό καταλογίσθηκε εις βάρος του διότι, κατά το οικονομικό έτος 2004, στην οικονομική διαχείριση του δημοτικού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία "Κέντρο Φροντίδας Οικογένειας (ΚΕΦΟ) " (εφεξής ΚΕ.Φ.Ο.), στο οποίο ο ανωτέρω, ως εκ τη ιδιότητάς του ως , ήταν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ισόποσο έλλειμμα. Με την προσβαλλόμενη απόφαση του Τμήματος μειώθηκε, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009, ο επίδικος καταλογισμός στο ένα δέκατο (1/10) του καταλογισθέντος εις βάρος του ανωτέρω ποσού, ήτοι στο ποσό των 2.519 ευρώ, ενώ απαλλάχθηκε των σχετικών προσαυξήσεων. Ο αναιρεσίβλητος Δήμος υπεισήλθε αυτοδικαίως, σύμφωνα με το άρθρο 241 παρ.1 και 3 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ΚΕ.Φ.Ο., μετά την κατάργηση αυτού με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης ... (ΦΕΚ Β' ...).

3. Στην υπό κρίση υπόθεση, το δικάσαν Τμήμα με την πληττόμενη απόφασή του, κατά την αναιρετικώς ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του, δέχθηκε τα ακόλουθα: Το 2003 συνεστήθη (άρθρα 198, 200 και 203 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα - π.δ/μα 410/1995) από το Δήμο.... (νυν Δήμος - άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 3852/2010) το δημοτικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία "Κέντρο Φροντίδας Οικογένειας (ΚΕΦΟ) ...Δήμου ...", με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη «σίτιση ηλικιωμένων, αστεγών, Α.Με.Α. κ.λπ.». Η ταμειακή υπηρεσία του ΚΕ.Φ.Ο., ένεκα του ότι τόσο αυτό όσο και ο Δήμος ... που το συνέστησε δεν είχαν δική τους ταμειακή υπηρεσία, διενεργούνταν μέσω του Γραφείου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ.) που έδρευε στη Δ.Ο.Υ. Ο ήδη αναιρεσείων, δήμαρχος κατά το έτος 2004 του Δήμου και πρόεδρος του πενταμελούς Δ.Σ. του Κ.Ε.Φ.Ο., συνυπέγραψε με τον αρμόδιο ελεγκτή εσόδων - εξόδων της Δ.Ο.Υ. ..., σαράντα δύο (42) χρηματικά εντάλματα πληρωμής, που εκδόθηκαν από το ως άνω νομικό πρόσωπο κατά το έτος 2004, συνολικής δαπάνης 55.633,74 ευρώ. Από την ανωτέρω δαπάνη, το ποσό των 30.446,07 ευρώ, το οποίο αφορούσε στην πληρωμή της μισθοδοσίας της μόνιμου υπαλλήλου του Κ.Ε.Φ.Ο..., οι οικονομικοί επιθεωρητές δεν προχώρησαν στην έκδοση πράξης καταλογισμού. Το υπόλοιπο ποσό των 25.187,67 ευρώ, το οποίο πληρώθηκε με την έκδοση είκοσι πέντε (25) χρηματικών ενταλμάτων και αφορούσε σε προμήθειες διαφόρων αγαθών, καταλογίστηκε, με την απόφαση των Οικονομικών Επιθεωρητών της Οικονομικής Επιθεώρησης, σε βάρος του ήδη αναιρεσειόντος, για το έλλειμμα που προκλήθηκε στη χρηματική διαχείριση του ανωτέρω νομικού προσώπου. Επί του ποσού του ελλείμματος υπολογίστηκαν και οι αντιστοιχούσες προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής ύψους 18.067,18 ευρώ, ήτοι το ύψος του καταλογισμού ανήλθε στο συνολικό ποσό των 43.254,85 ευρώ. Το καταλογισθέν έλλειμμα προκλήθηκε εκ του ότι τα μεν έσοδα του ΚΕ.Φ.Ο. κατά το ανωτέρω οικονομικό έτος ανέρχονταν μόνο στο ποσό των 15.000,00 ευρώ, προερχόμενο από επιχορήγηση του Δήμου....., οι δε ενταλθείσες δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των 55.633,74 ευρώ, οι οποίες πληρώθηκαν αφενός μεν χωρίς να υπάρχει διαθέσιμη επαρκής πίστωση στον εγκεκριμένο οικείο προϋπολογισμό του ΚΕ.Φ.Ο. και, ως εκ τούτου, από χρηματικά διαθέσιμα του Τ.Π.Δ., αφετέρου δε χωρίς να έχει, προηγουμένως, εγκριθεί η δέσμευση (διάθεση) των αναγκαίων, εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό, πιστώσεων από τον αρμόδιο διατάκτη, ήτοι το Διοικητικό Συμβούλιο του Κ.Ε.Φ.Ο..

4. Στο άρθρο 70 του π.δ/τος 1225/1981 (Α' 304) «Περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων» ορίζεται: «1. Οι διάδικοι υποχρεούνται όπως τα αποδεικτικά αυτών στοιχεία προσκομίζουν εις την γραμματείαν του δικαστηρίου εντός των εν τω άρθρω 29 του παρόντος

προθεσμιών υποβολής υπομνημάτων. 2. Το δικαστήριο δύναται αυτεπαγγέλτως να αποφασίζει περί συμπληρώσεως των αποδείξεων δια παντός προσφόρου μέσου ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 96 παρ. 1 του ιδίου διατάγματος ορίζεται: «Επιφυλασσομένων των διατάξεων του ουσιαστικού νόμου, έκαστος διάδικος υποχρεούται να αποδείξη τα πραγματικά γεγονότα, εφ' ων ερείδονται οι ισχυρισμοί αυτού. Ο έτερος διάδικος δικαιούται εις ανταπόδειξιν». Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται αφενός μεν ότι κάθε διάδικος υποχρεούται να αποδείξει τα πραγματικά γεγονότα επί των οποίων ερείδονται οι ισχυρισμοί του, προσάγοντας προαποδεικτικώς στη γραμματεία του Δικαστηρίου τα αποδεικτικά στοιχεία που αποδεικνύουν την αλήθεια αυτών (ισχυρισμών), αφετέρου δε ότι απόκειται στην κυριαρχική και ανέλεγκτη αναιρετικώς κρίση του δικαστηρίου της ουσίας η εκτίμηση περί της ανάγκης συμπληρώσεως των αποδείξεων (Ολομ. Ελ. Συν. 2034/1992, 1044/1995, 1396/2000, 308/2001, 1779/2003 κ.α.). Περαιτέρω, σε περίπτωση που ακυρωθεί διοικητική πράξη για τυπικούς λόγους (παράλειψη ουσιώδους τύπου, αναιτιολόγητο), η διοίκηση, που επιλαμβάνεται εκ νέου της υποθέσεως με βάση το νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε κατά την έκδοση της ακυρωθείσης πράξεως, δύναται ή ακόμη και οφείλει (ΣτΕ 2164-2165/1968, 3129/1970) - σε θέματα που άπτονται της ισότητας των πολιτών ή αποβλέπουν στην αποκατάσταση της νομιμότητας στην υπαλληλική σταδιοδρομία -, να προσδώσει στη νέα πράξη αναδρομική ισχύ, εφόσον η νέα αυτή πράξη εκδοθεί σε εύλογο χρονικό διάστημα και βάσει των αυτών πραγματικών περιστατικών (Ολομ. Ελ. Συν. 1009/1994, ΣτΕ 2999/1984, 3433/1983).

5. Με βάση τα γενόμενα δεκτά στην προηγούμενη σκέψη, ο λόγος αναιρέσεως περί μη νόμιμης υπόστασης του καταλογίσαντος οργάνου, ως προς το πρώτο μεν σκέλος αυτού - με το οποίο πλήττεται η κρίση του δικάσαντος Τμήματος ότι ναι μεν η διοικητική πράξη περί μετατάξεως του καταλογίσαντος οικονομικού επιθεωρητή από τον κλάδο ΠΕ-Εφοριακών στον κλάδο Οικονομικών Επιθεωρητών ακυρώθηκε, το 2009, με απόφαση του Διοικητικού Εφετείου, πλην όμως νομίμως η νέα πράξη ανέδραμε στον χρόνο έκδοση της αρχικής, καθόσον εκδόθηκε με το ίδιο περιεχόμενο (μετάταξη του ανωτέρω στο κλάδο οικονομικών επιθεωρητών) και με βάση τα ίδιες νομικές διατάξεις και νομικά περιστατικά -, είναι, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, νόμω αβάσιμος. Περαιτέρω, ο ίδιος λόγος αναιρέσεως, κατά το δεύτερο σκέλος αυτού, με τον οποίο υποστηρίζεται ότι κακώς το Τμήμα απέρριψε τον πραγματικό ισχυρισμό του ήδη αναιρεσειόντος, ήτοι ότι 'όπως πληροφορούμαι η υπογράφουσα οικονομική επιθεωρήτρια έχει αποσπασθεί από 1-4-2010' σε πολιτικό γραφείο, ως αόριστο και αναπόδεικτο και ότι έπρεπε να είχε διατάξει τη συμπλήρωση των αποδείξεων, τυγχάνει απορριπτέος ως απαράδεκτος, καθόσον με αυτόν πλήττεται οι περί των πραγμάτων παραδοχές του δικάσαντος Τμήματος, δεδομένου, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, ότι η

συμπλήρωση των αποδείξεων ανήκει στην κυριαρχική και ανέλεγκτη αναιρετικώς κρίση του δικαστηρίου της ουσίας.

6. Μειοψήφησε ο προεδρεύων Αντιπρόεδρος Ιωάννης Σαρμάς και η Σύμβουλος Ευαγγελία Σεραφή, οι οποίοι, σε ό,τι αφορά στο πρώτο σκέλος του αναιρετικού λόγου, διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Η .../2009 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου ..., με την οποία ακυρώθηκε για παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, η /15.3.2017 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, κατά το μέρος που με αυτήν μετατάχθηκαν 41 υποψήφιοι του κλάδου ΠΕ – Εφοριακών στον κλάδο Οικονομικών Επιθεωρητών, μεταξύ των οποίων και ο εκ των συνταξάντων την ΕΜΠ /6.7.2009 πορισματική έκθεση και την /31.5.2010 καταλογιστική απόφαση, , δημοσιεύθηκε στις 21.1.2009. Η ως άνω ακυρωτική απόφαση ίσχυσε από τη δημοσίευσή της και ανέδραμε στο χρόνο έκδοσης της πράξης που ακυρώθηκε (15.3.2007), επαναφέροντας αυτοδικαίως την πραγματική και νομική κατάσταση που υπήρχε πριν από την έκδοση αυτής (πρβλ. ΣτΕ 4690/1983) κατά τρόπον ώστε η πράξη μετάταξης των υπαλλήλων στον κλάδο των Οικονομικών Επιθεωρητών να θεωρείται σαν να μην εκδόθηκε και οι ίδιοι να είναι υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ – Εφοριακών, όπου ήταν τοποθετημένοι πριν εκδοθεί η παράνομη διοικητική πράξη της μετάταξής τους. Μετά δε τη δημοσίευση της ως άνω απόφασης, ο και οι λοιποί υπάλληλοι, όφειλαν, σε συμμόρφωση προς αυτήν, να απέχουν από την άσκηση καθηκόντων Οικονομικού Επιθεωρητή (ως η διενέργεια ελέγχων, η σύνταξη πορισματικών εκθέσεων και η έκδοση καταλογιστικών πράξεων), μέχρις ότου ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών εκδώσει εντός ευλόγου χρόνου, νέα πράξη με αναδρομική ισχύ, ίδιου περιεχομένου, βάσει των αυτών πραγματικών περιστατικών, κατ' επανάληψη της πράξης που ακυρώθηκε και με την τήρηση του τύπου που παραλείφθηκε. Κατά συνέπεια, η έκδοση της πορισματικής έκθεσης στις 6.7.2009 καθώς και της οικείας καταλογιστικής απόφασης στις 31.5.2010, χρονικά σημεία κατά τα οποία ο δεν είχε την ιδιότητα του Οικονομικού Επιθεωρητή, καθόσον η απόφαση μετάταξής του είχε ακυρωθεί και δεν είχε εισέτι λάβει υπόσταση η μετέπειτα εκδοθείσα ΔΠΕ /21.6.2010 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών περί αναδρομικής μετάταξής του στον κλάδο των Οικονομικών Επιθεωρητών, καθιστά την ως άνω πορισματική έκθεση μη νόμιμη και την ερειδόμενη επ' αυτής καταλογιστική απόφαση, ακυρωτέα, λόγω αναρμοδιότητας του εκδόντος αυτές οργάνου, κατά τον βασίμως προβληθέντα λόγο αναίρεσης, ο οποίος είχε προβληθεί και με το δικόγραφο της εφέσεως. Η γνώμη αυτή δεν εκράτησε.

7. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του ν. 3801/2009 παρέχεται η ευχέρεια στους δικαστικούς σχηματισμούς του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά την εκδίκαση διαφορών από καταλογιστικές

πράξεις, που αναφέρονται στο χρονικό διάστημα μέχρι την 1.7.2005 και οι οποίες έχουν εκδοθεί, μεταξύ άλλων, σε βάρος αιρετών οργάνων πρωτοβάθμιων ΟΤΑ ή σε βάρος υπαλλήλων δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, είτε να μειώσουν το ποσό του καταλογισμού μέχρι το ένα δέκατο (1/10) της οφειλής είτε να απαλλάξουν τον καταλογισθέντα από το συνολικό ποσό του καταλογισμού, εάν κριθεί ότι στο πρόσωπό του συνέτρεχε συγγνωστή πλάνη ως προς την πρόκληση του ελλείμματος. Ως συγγνωστή δε πλάνη, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, νοείται η περίπτωση κατά την οποία αυτός που προκάλεσε το έλλειμμα (υπόλογος κ.λπ.) είτε δικαιολογημένα αγνοούσε τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά (π.χ. ότι τα υλικά που διαχειρίζεται ανήκουν στο Δημόσιο) είτε, ενώ κατέβαλε την προσήκουσα επιμέλεια και προσοχή, δεν γνώριζε τον άδικο (μη νόμιμο) χαρακτήρα των διαχειριστικών του πράξεων. Επομένως, η παρά του υπολόγου συγχωρητή άγνοια ή η εσφαλμένη αντίληψη για το άδικο της συμπεριφοράς του αποκλείει την προσωπική αντίθεση αυτού προς τη συγκεκριμένη προσταγή του δικαίου. Σε περίπτωση όμως που η πλάνη του υπολόγου-υποχρέου δεν είναι συγχωρητή, ήτοι μπορούσε καταβάλλοντας κάθε δυνατή σε αυτόν προσπάθεια, με βάση τις προσωπικές ιδιότητες και ικανότητές του, να αντιληφθεί το άδικο της πράξης του και να αποφύγει έτσι την πλάνη του, τότε η πλάνη του δεν τον απαλλάσσει από τον καταλογισμό (Ολομ. Ελ. Συν. 292/1993, πρβλ. και άρθρα 30 και 31 Ποινικού Κώδικα – ΑΠ 700/2003). Περαιτέρω, με τις ως άνω διατάξεις πραγματώνεται από τον κοινό νομοθέτη η συνταγματική αρχή της αναλογικότητας, υπό την έννοια ότι το ύψος της επιβαλλομένης κυρώσεως (καταλογισμός) δεν συνδέεται ακάμπτως με το ύψος του διαπιστωθέντος ελλείμματος - το οποίο ενδέχεται να είναι ιδιαιτέρως υψηλό αν και η απόκλιση από τη νομιμότητα είναι χαμηλής απαξίας ή οι πράξεις και παραλείψεις των καταλογισθέντων οφείλονται σε όλως ελαφρά αμέλεια αυτών -, αλλά συνεκτιμώνται και άλλες συντρέχουσες στην κάθε περίπτωση προϋποθέσεις (Ολομ. Ελ. Συν. 719, 2978, 2979/2012, 1810/2014 κ.α.). Τέλος, η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας περί της συνδρομής ή μη συγγνωστής πλάνης καθώς και εάν η συμπεριφορά ήταν πρόσφορη για την παραγωγή του ελλείμματος, ενόψει βεβαίως των ανέλεγκτων κατ' αναίρεση περί πραγμάτων αποδοχών του, συνιστά νομικό χαρακτηρισμό, ο οποίος ελέγχεται στην κατ' αναίρεση δίκη και ειδικότερα αν τα δεκτά γενόμενα πραγματικά περιστατικά υπάγονται στην νομική έννοια της συγγνωστής πλάνης (Ολομ. Ελ. Συν. 2363/2011, 5242/2015).

8. Στην υπό κρίση περίπτωση, το δικάσαν Τμήμα θεμελίωσε την κρίση του ότι δεν συντρέχει συγγνωστή πλάνη στο πρόσωπο του ήδη αναιρεσειόντος ως προς την πρόκληση του ελλείμματος, δεχθέν τα ακόλουθα: α) ο ανωτέρω, ως όργανο διοίκησης του ΚΕ.Φ.Ο., αλλά και βάσει της ιδιότητάς του ως δημάρχου και της, λόγω αυτής, ενασχόλησής του με τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, μπορούσε να γνωρίζει ότι δεν

είναι νόμιμη η πληρωμή των ως άνω δαπανών χωρίς να έχει προηγηθεί η διάθεση των απαιτούμενων πιστώσεων από τον αρμόδιο διατάκτη και, πολλώ μάλλον, χωρίς την ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων στον προϋπολογισμό, β) σε κάθε δε περίπτωση είχε τη δυνατότητα, λόγω της ως άνω θέσης και ιδιότητας, αν κατέβαλε την προσπάθεια και επιμέλεια που όφειλε και μπορούσε να καταβάλει, να πληροφορηθεί ο ίδιος, απευθυνόμενος στις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου ..., των οποίων προϊόντα, ή στο Τ.Π.Δ., τις προϋποθέσεις για την νόμιμη έκδοση απ' αυτόν των χρηματικών ενταλμάτων του ανωτέρω νομικού προσώπου, του οποίου είχε αναλάβει τη διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας του, και να διαγνώσει με τον τρόπο αυτό το μη νόμιμο της πληρωμής τους και γ) η επικαλούμενη παράλειψη σχετικής πληροφόρησης από την υπάλληλο του ΚΕ.Φ.Ο., η οποία, όπως υποστηρίζεται, δεν είχε την επαγγελματική δυνατότητα προς τούτο, καθώς και η παράλειψη αμφισβήτησης της νομιμότητας των δαπανών από τον αρμόδιο ταμία, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν πλάνη του ανωτέρω ως προς το μη νόμιμο των πράξεών του, καθόσον οι ως άνω συμπεριφορές, οι οποίες, σημειωτέον, εκδηλώνονται με αδράνεια και δεν αφορούν σε θετικές ενέργειες ώστε να γίνεται λόγος για δημιουργία εύλογης αντίστοιχης πεποίθησης προς συγκεκριμένη άσκηση αρμοδιότητας, δεν μπορούν να θεωρηθούν εσφαλμένη πληροφόρηση από ειδικούς που ο ανωτέρω έπρεπε να αποδεχθεί χωρίς αμφισβήτηση και δεν αποτελούν πρόσφορη βάση για τη θεμελίωση εμπιστοσύνης εκ μέρους του.

9. Υπό τις παραδοχές αυτές, το δικάσαν Τμήμα θεμελίωσε πλήρως την κρίση του ότι συνέτρεχε βαθμός υπαιτιότητας στη συμπεριφορά του ήδη αναιρεσειόντος ως προς την πρόκληση του επίμαχου ελλείμματος και συνακολούθως δεν συνέτρεχε στο πρόσωπό του συγγνωστή πλάνη, προϋπόθεση για την καθ' ολοκληρίαν απαλλαγή του εκ του καταλογισθέντος ελλείμματος, καθόσον όφειλε και μπορούσε να γνωρίζει περί του αδίκου χαρακτήρα των διαχειριστικών του πράξεων. Επομένως, ο περί του αντιθέτου σχετικός ισχυρισμός περί συγγνωστής στο πρόσωπό του πλάνης είναι αβάσιμος και απορριπτέος.

10. Κατά τα δεκτά γενόμενα από το δικάσαν Τμήμα, το επίμαχο έλλειμμα προκλήθηκε αφενός μεν διότι η δέσμευση (διάθεση) των αναγκαίων, εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό, πιστώσεων δεν είχαν εγκριθεί από τον αρμόδιο διατάκτη (Δ.Σ. του ΚΕ.Φ.Ο.), αφετέρου δε διότι διενεργήθηκαν πληρωμές χωρίς να υπάρχει διαθέσιμη επαρκής πίστωση στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του ΚΕ.Φ.Ο. Εκ του λόγου δε αυτού, οι σχετικές δαπάνες πληρώθηκαν από χρηματικά διαθέσιμα του οικείου Γραφείου του Τ.Π.Δ., το οποίο είχε αναλάβει την ταμειακή υπηρεσία του ως άνω νομικού προσώπου. Με βάση τις παραδοχές αυτές, με το υπό κρίση αναιρετήριο προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι εσφαλμένως το Τμήμα

παρέλειψε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως, δοθέντος ότι ανάγεται στο νόμο βάσιμο της καταλογιστικής αποφάσεως, ότι το επίμαχο έλλειμμα προκλήθηκε σε βάρος της διαχειρίσεως του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και συνακολούθως καταλογιστέοι ήταν οι υπάλληλοι του αυτού.

11. Επειδή, κατά τα παγίως νομολογηθέντα (σχ. Ολομ. Ελ. Συν. 1039/1995), η ευθύνη κάθε υπολόγου και εν γένει κάθε υποχρέου προς αποκατάσταση ελλείμματος σε διαχείριση δημόσιου νομικού προσώπου, είναι αυτοτελής, μη απαιτούμενου για τη νομιμότητα της οικείας καταλογιστικής πράξης του συγκαταλογισμού και των λοιπών τυχόν ευθυνομένων για το προκληθέν έλλειμμα. Επομένως, σε περίπτωση που η ταμειακή υπηρεσία ενός δημοτικού νομικού προσώπου διενεργείται από το οικείο Γραφείο του Τ.Π.Δ., ανάγεται πράγματι στην αρμοδιότητα των αρμοδίων υπαλλήλων αυτού (ταμία και ελεγκτή εσόδων – εξόδων) ο έλεγχος τόσο ως προς την ύπαρξη πίστωσης όσο και ως προς τη νομιμότητα και εν γένει εγκυρότητα των δαπανών που διενεργούνται για λογαριασμό του δημοτικού νομικού προσώπου. Όμως, η τυχόν συντρέχουσα ευθύνη των υπαλλήλων του Τ.Π.Δ. δεν απαλλάσσει τα όργανα του δημοτικού νομικού προσώπου εκ της ευθύνης τους για το προκληθέν έλλειμμα, όπως στην υπό κρίση περίπτωση κατά την οποία, κατά τις παραδοχές του δικάσαντος Τμήματος, ο ήδη αναιρεσείων διέταξε τη διενέργεια πληρωμών χωρίς έγκριση διαθέσεως των αντίστοιχων πιστώσεων από τον οικείο διατάκτη (Δ.Σ.) και χωρίς την ύπαρξη επαρκούς πίστωσης στον οικείο κωδικό αριθμό του προϋπολογισμού. Το ανακύψαν δε έλλειμμα, ανεξαρτήτως της τυχόν ευθύνης των υπαλλήλων του Γραφείου του Τ.Π.Δ., προκλήθηκε σε βάρος του ΚΕ.Φ.Ο., δοθέντος ότι οι δαπάνες εντάλθησαν για την ικανοποίηση λειτουργικών αναγκών αυτού, τα οικεία χρηματικά εντάλματα εκδόθηκαν σε βάρος κωδικών του προϋπολογισμού του, οι δε υπάλληλοι του Τ.Π.Δ. ενεργούσαν, σε κάθε περίπτωση, για λογαριασμό του ως άνω δημοτικού νομικού προσώπου και για τις ανάγκες της δικής του διαχείρισης. Συνεπώς, ο επίδικος ως άνω ισχυρισμός είναι νόμο αβάσιμος και απορριπτέος.

12. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω και μη προβαλλομένου άλλου λόγου αναιρέσεως, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να απορριφθεί και να διαταχθεί η κατάπτωση υπέρ του Δημοσίου του κατατεθέντος για την άσκησή της παραβόλου (άρθρ. 73 παρ. 4 του ν. 4129/2013).

Διά ταύτα

Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως. Και
Διατάσσει την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου αναιρέσεως υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 11 Οκτωβρίου 2017.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΠΟΥΛΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 7 Νοεμβρίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ